

	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
---	--	---

Назва курсу	Біржова торгівля
Викладач	Горпинченко Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля» Освітньо-професійна програма: «Підприємництво та торгівля у SMART-середовищі»
Контактний тел.	+30667958411
E-mail:	77ov77@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Нормативна дисципліна професійної підготовки, змістовних модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т. ч. лекції – 32 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 72 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2024-2025 навчальний рік
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger за домовленістю.

Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після опанування наступних курсів: «Психологія розвитку та самоменеджменту», «Business communication in professional and public activities», «Підприємництво в смарт-середовищі», «Технології управління торговельною діяльністю в диджитал сфері».
---------------------	---

1. Мета і завдання дисципліни

Метою освоєння курсу є вивчення здобувачами теоретичних і прикладних підходів до формування у майбутнього фахівця теоретичних основ та практичних навиків з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування у здобувачів знань з організації біржової діяльності;
- набуття практичних навичок з організації торгівлі на біржі товарами, цінними паперами, валютою; організації взаємовідносин з брокерськими конторами; використання біржової інформації для високоефективної організації підприємницьких процесів.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні компетентності

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 6. Здатність планувати та організовувати діяльність організацій з урахуванням вимог смарт-середовища, використовувати технології та методи управління інноваціями у стратегічному і тактичному вимірах на засадах сталого розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

ПРН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН 13. Визначати основні тренди підприємницької та торговельної діяльності у смарт-середовищі, управляти інноваціями в стратегічному та тактичному вимірі в контексті сталого розвитку.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотернопільському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	2	3	4
Змістовний модуль № 1. Інституційні основи функціонування біржового ринку			
1	Тема 1. Сутність та еволюція біржової діяльності 1. Визначення та економічна сутність біржі. 2. Історичні етапи розвитку біржової торгівлі. 3. Роль бірж в економічній системі. 4. Біржова діяльність у структурі світового господарства.	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
2	Тема 2. Класифікація бірж та особливості їх функціонування в умовах цифровізації 1. Традиційні та цифрові біржі: товарні, фондові, валютні, ф'ючерсні, універсальні. 2. Організаційно-правові форми бірж. 3. Основні принципи функціонування бірж. 4. Учасники біржового ринку: брокери, дилери, трейдери.	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
3	Тема 3. Смарт - біржова інфраструктура та технології торгів 1. Елементи інфраструктури біржового ринку. 2. Системи електронної торгівлі на біржі. 3. Технологічний процес біржової торгівлі. 4. Прозорість та безпека біржових операцій.	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
4	Тема 4. Нормативно-правове регулювання біржової діяльності 1. Національне законодавство у сфері біржової діяльності. 2. Регуляторні органи та їх повноваження. 3. Міжнародні стандарти та регулювання біржових операцій. 4. Етика та відповідальність на біржовому ринку.	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
Змістовний модуль № 2. Біржові операції на фінансових ринках			
5	Тема 5. Ф'ючерсна біржа. Ф'ючерсний контракт і хеджування. 1. Поняття, історія та причини виникнення ф'ючерсної торгівлі. Цілі та функції ф'ючерсної торгівлі. 2. Механізм біржової ф'ючерсної торгівлі	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.

6	Тема 6. Фондова біржа та фондові операції. 1. Фондова біржа: поняття та класифікація. 2. Особливості функціонування світових фондових бірж. 3. Фондові індекси: поняття, характеристика та види. 4. Особливості рейтингу фондового ринка	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
7	Тема 7. Валютна біржа. 1 Сутність і роль валютних бірж. 2. Організація валютної біржі.	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
8	Тема 8. Аналіз валютного ринку. 1. Фундаментальний аналіз. 2. Технічний аналіз. 3. Аналіз валютного ринку: фігури тренду. 4. Аналіз валютного ринку: індикатори ринку. 5. Аналіз валютного ринку: японські свічки - графічний аналіз.	15	Усне опитування. Презентації індивідуальних завдань.
	Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається. При виставленні загальної оцінки за залік враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C		зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література

Основна

1. Балджи М. Д. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. / М. Д. Балджи, В. О. Однолько. – Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. – 344 с.
2. Біржова діяльність: навчальний посібник. / Хрущ Н. А., Іжевський П.Г., Безвух С.В. – Київ, 2019 : Видавничий дім «Кондор», 348 с.
3. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навчальний посібник. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. – 240 с.
4. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/.
5. Краус К.М. Електронна комерція та Інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. / К. М. Краус, Н. М. Краус, О. В. Манжура. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2021. – 454 с.
6. Коваленко Ю. М. Економіка фінансового сектору : навчальний посібник / Ю. М. Коваленко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 402с.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.
8. Плетос С. В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. – 121 с.
9. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник / Д. О. Приходько. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2021. – 280 с.
10. Розвиток біржового ринку в умовах глобалізації/ М.О.Солодкий, В.О.Яворська, А.С. Кравченко. Київ: ЦП Компрінт, 2016. 356с.
11. Семенова Д.О. Аналіз сучасного стану та тенденції розвитку світового біржового ринку. Економіка і управління. 2021. № 4(92). С.59-67
12. Солодкий М.О. Біржова торгівля на товарних ринках: навчальний посібник / М.О. Солодкий, м.М. Ільчук. –К.: Редакційно – видавничий відділ

НУБіп України, 2023. – 588 с.

13. Солодкий М.О., Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компринт, 2019. 520 с.

14. Сохацька О.М. Сучасні тенденції розвитку світових ф'ючерсних ринків: уроки для України. Журнал європейської економіки. 2018. Вип. 2, Т. 1. С. 185–211.

15. Фінансовий ринок : підручник : у 2-х т. Т1. / Коваленко Ю. М., Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Кужелєв М. О. та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. Ю. М. Коваленко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 442с

16. Яворська В.О. Аналіз торгівлі деривативними контрактами на міжнародних біржах. Інфраструктура ринку. 2022. № 68. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/68-2022>.

17. John Hull. Options, Futures and Other Derivative Securities. 9-edition New Jersey, University of Toronto, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 2019. 852p.

18. Oksana Krupa, Volodymyr Krupa, Iryna Dydiv, Olha Horpynchenko, Snizhana Kovalenko. Economic Consequences of the Impact of War on Labor Resources and Tourism in Terms of Ensuring Economic Security. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.7, July 2022 P.117-122 http://ijcsns.org/07_book/202207/20220715.pdf

19. Emiliya Ohar, Olena Karpil, Nataliia Mykhailik, Olha Horpynchenko, Andriy Lynda (2022) The Use of Digital Marketing Tools for the Transformation of Brand Communications in the Modern Conditions of the Advertising Business. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. Vol. 22 No. 11 pp. 733-738. http://paper.ijcsns.org/07_book/202211/202211102.pdf

20. Semenova D., Myroshnychenko G. Analytical review of the stock market of Ukraine. Економіка та суспільство. 2022. No 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1655>

Додаткова

1. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 384 с

2. Міжнародний фондовий ринок: навч. посіб.-практикум / [О.Є.Кузьмін та ін.]. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 334 с.

3. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник. Суми : Університетська книга, 2019. 572 с.

4. Яворська В.О. Механізм хеджування на біржовому товарному ринку. Приазовський економічний вісник. 2019. Випуск № 3(14) URL: <http://www.pev.kpu.ua/vypusk-3-14>.

5. Яворська В.О., Солодкий М.О. Біржовий ринок в умовах глобалізації:

стан та перспективи розвитку. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск № 31. URL: <http://www.market-infr.od.ua/31-2019>.

6. Яворська В.О., Грінченко В., Листопад В. Розвиток міжнародних біржових ринків. Східна Європа. Економіка, бізнес та управління. Випуск № 6(23). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/2019>.

7. Фондовий ринок в Україні / Дегтярьова Н.В., Леонов Д.А., Січевлюк В.А. та ін. Київ.: УІРФР, 2015. 600 с.

Інформаційні ресурси

1. Аграрна біржа - agrex.gov.ua
2. Асоціація «Біржові та електронні майданчики» - aeaer.com.ua
3. Асоціація «Українські фондові торговці» - aust.com.ua
4. Блог компанії RockInvest. Навчання інвестуванню на фондових біржах США - <http://rockinvest.com.ua/blog>.
5. Київська міжнародна фондова біржа - kise.com.ua
6. Моніторинг біржового ринку (журнал) - memjournal.agrex.gov.ua.
7. Національний депозитарій України - csd.ua.
8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - nssmc.gov.ua
9. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг - dfp.gov.ua
10. Придніпровська фондова біржа - pse.com.ua
11. Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках - ausd.com.ua
12. Східно-Європейська фондова біржа - eese.com.ua
13. Українська асоціація інвестиційного бізнесу - uaib.com.ua
14. Українська біржа - ux.ua
15. Українська міжбанківська валютна біржа - uice.com.ua.
16. Українська міжнародна фондова біржа - uise.com.ua
17. Українська фондова біржа - ukrse.com.ua
18. Фондова біржа «ІННЕКС» - innex-group.com
19. Фондова біржа «Перспектива» - fbr.com.ua
20. Фондова біржа ПФТС - pfts.com.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності, Протокол №1а від «30» серпня 2024 р.